Torstai 8. heinäkuuta 2021

P9_TA(2021)0361

Etelämantereen merellisten suojelualueiden perustaminen ja Eteläisen jäämeren biologisen monimuotoisuuden suojelu

Euroopan parlamentin päätöslauselma 8. heinäkuuta 2021 Etelämantereen merellisten suojelualueiden perustamisesta ja Eteläisen jäämeren biologisen monimuotoisuuden suojelusta (2021/2757(RSP))

(2022/C 99/24)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja sen kestävän kehityksen tavoitteet, erityisesti tavoitteet 13 ja 14,

— ottaa huomioon biologista monimuotoisuutta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (biodiversiteettisopimus),

— ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja erityisesti sen XII osan,

— ottaa huomioon yleissopimuksen Etelämantereen meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisestä (CAMLR-yleissopimus),

— ottaa huomioon 31. toukokuuta 2019 julkaistun biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin (IPBES) globaalin arviointiraportin biodiversiteetistä ja ekosysteemipalveluista (”Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services”),

— ottaa huomioon hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) 24. syyskuuta 2019 päivätyn erityisraportin valtameristä ja kryosfääristä muuttuvassa ilmastossa sekä 8. lokakuuta 2018 päivätyn IPCC:n erityisraportin ilmaston lämpenemisestä 1,5 celsiusasteella,

— ottaa huomioon terveitä valtameriä, meriä sekä rannikko- ja sisävesiä käsittelevän komission missiolautakunnan 22. syyskuuta 2020 julkaistun raportin ”Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters”,

— ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (COM(2019)0640),

— ottaa huomioon 20. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia: Luonto takaisin osaksi elämäämme” (COM(2020)0380),

— ottaa huomioon komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin Euroopan parlamentin täysistunnossa 16. syyskuuta 2020 unionin tilasta pitämän puheen,

— ottaa huomioon 9. huhtikuuta 2019 pidetyssä EU:n ja Kiinan 21. huippukokouksessa annetun yhteisen julkilausuman,

— ottaa huomioon G7-maiden johtajien 13. kesäkuuta 2021 antaman julkilausuman ”Our Shared Agenda for Global Action to Build Back Better”,

— ottaa huomioon 15. kesäkuuta 2021 annetun EU:n ja Yhdysvaltojen huippukokouksen julkilausuman ”Towards a renewed Transatlantic partnership”,

— ottaa huomioon 28. marraskuuta 2019 antamansa päätöslauselman ilmasto- ja ympäristöhätätilasta ([1]),

— ottaa huomioon 15. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta ([2]),

— ottaa huomioon 9. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta – Luonto takaisin osaksi elämäämme ([3]),

([1]) EUVL C 232, 16.6.2021, s. 28.
([2]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0005.
([3]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0277.

— ottaa huomioon 16. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman biodiversiteettisopimuksen sopimuspuolten konferenssin 15. kokouksesta (COP15) ([4]),

— ottaa huomioon 25. maaliskuuta 2021 antamansa päätöslauselman merten roskaantumisen vaikutuksista kalatalouteen ([5]),

— ottaa huomioon 1. joulukuuta 1959 allekirjoitetun Etelämannerta koskevan sopimuksen,

— ottaa huomioon 4. lokakuuta 1991 allekirjoitetun Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvän Madridin ympäristönsuojelupöytäkirjan (Madridin pöytäkirja),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,

A. ottaa huomioon, että valtamerten hyvä ekologinen tila on ratkaisevan tärkeä biologisen monimuotoisuuden turvaamiseksi ja niiden ekosysteemipalvelujen, kuten hiilidioksidin talteenoton ja hapentuotannon, jatkuvuuden varmistamiseksi;

B. ottaa huomioon, että Etelämanner ja Eteläinen jäämeri muodostavat kasveista ja eläimistä koostuvan erittäin rikkaan luonnonvaraisen ekosysteemin ja että tietyt lajit on merkitty Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton uhanalaisten lajien punaisella listalla erittäin uhanalaisiksi tai vaarantuneiksi;

C. ottaa huomioon, että valtameret ovat olennaisen tärkeitä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja että ne ovat absorboineet yli 90 prosenttia hiilidioksidipäästöjemme pidättämästä lämmöstä; ottaa huomioon, että valtameret muodostavat maailman suurimman aktiivisen hiilinielun, johon on sitoutunut yli 30 prosenttia näistä päästöistä peräisin olevasta hiilestä ([6]);

D. ottaa huomioon, että vuosina 1989–2018 Etelämanner lämpeni 1,8 celsiusasteella, mikä on kolme kertaa enemmän kuin maailmanlaajuinen keskiarvo ([7]); ottaa huomioon, että Grönlannin ja Etelämantereen jääpeitteen massan ennustetaan hupenevan kiihtyvää vauhtia koko 2000-luvun ajan ja sen jälkeen;

E. ottaa huomioon, että etelänkrilli on olennainen osa monen merten petoeläimen (pingviinit, valaat, hylkeet, kalat) ravintoketjua Eteläisellä jäämerellä;

F. ottaa huomioon, että IPCC:n erityisraportissa valtameristä ja kryosfääristä muuttuvassa ilmastossa ([8]) esitettiin, kuinka ilmastomekanismit ovat riippuvaisia valtameri- ja meriekosysteemien terveydestä, ja todettiin, että näihin ekosysteemeihin vaikuttavat tällä hetkellä maapallon lämpeneminen, saasteet, merten biologisen monimuotoisuuden ylihyödyntäminen, happamoituminen, happivaje ja rannikoiden eroosio;

G. ottaa huomioon, että Yhdistyneet kansakunnat on julistanut vuosikymmenen 2021–2030 kestävän kehityksen valtameritutkimuksen vuosikymmeneksi valtameritutkimuksen ja yhteisen tietämyksen lisäämiseksi;

H. ottaa huomioon, että 60 vuotta sitten 23. kesäkuuta 1961 voimaan tulleen Etelämannerta koskevan sopimuksen IX artiklassa kehotetaan elollisten luonnonvarojen säilyttämiseen ja suojeluun Etelämantereella; toteaa, että nämä toimet määritellään Madridin pöytäkirjassa; ottaa huomioon, että pöytäkirjassa nimetään Etelämanner ”rauhalle ja tieteelle omistetuksi luonnonsuojelualueeksi” ja vahvistetaan Etelämantereella tapahtuvaan toimintaan sovellettavat perusperiaatteet;

([4]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0015.

([5]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0096.

([6]) Bindoff, N. ym., ”Observations: Oceanic Climate Change and Sea Level”, *Climate Change 2007: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press, Cambridge, Yhdistynyt kuningaskunta, ja New York, Yhdysvallat, 2007. https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ar4-wg1-chapter5-1.pdf; Rhein, M. ym., ”Observations: Ocean”, *Climate Change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press, Cambridge, Yhdistynyt kuningaskunta, ja New York, Yhdysvallat, 2013. https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/WG1AR5_Chapter03_FINAL.pdf;
Cheng L ym., 2019, ”Record-Setting Ocean Warmth Continued in 2019”, *Advances in Atmospheric Sciences*, nro 37, helmikuu 2020. https://link.springer.com/article/10.1007/s00376-020-9283-7

([7]) Kyle R. Clem, Ryan L. Fogt, John Turner, Benjamin R. Lintner, Gareth J. Marshall, James R. Miller, James A. Renwick, ”Record warming at the South Pole during the past three decades”, *Nature Climate Change*, 2020; DOI: 10.1038/s41558-020-0815-z.

([8]) *IPCC Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate. Summary for Policymakers*, 2019. https://www.ipcc.ch/srocc/chapter/summary-for-policymakers/

Torstai 8. heinäkuuta 2021

I. ottaa huomioon, että Yhdysvallat ja Uusi-Seelanti liittyivät 28. huhtikuuta 2021 Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Australian, Norjan, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Uruguayn rinnalle tukijoiksi ehdotukselle perustaa Eteläisen jäämeren alueelle kaksi merellistä suojelualuetta itäiselle Etelämantereelle ja Weddellinmerelle;

J. ottaa huomioon, että näiden kahden uuden merellisen suojelualueen perustamisesta neuvotellaan parhaillaan Etelämantereen meren elollisten luonnonvarojen suojelukomissiossa (CCAMLR) ja että niiden yhteenlaskettu koko olisi noin 3 miljoonaa neliökilometriä; katsoo, että näiden merellisten suojelualueiden hyväksyminen edistäisi merten biologisen monimuotoisuuden suojelua koskevien EU:n ja maailmanlaajuisten sitoumusten täyttämistä;

K. ottaa huomioon, että merelliset suojelualueet ovat tärkeä väline valtamerten ekosysteemien suojelussa, koska ne voivat lisätä lajien monimuotoisuutta ja runsautta samalla kun ne parantavat valtamerten kykyä sietää ympäristövaikutuksia, myös ilmastonmuutosta;

L. ottaa huomioon, että G7-maiden johtajat ovat ilmoittaneet kannattavansa varauksitta CCAMLR:n sitoumusta kehittää CAMLR-yleissopimuksen alueelle Eteläisellä jäämerellä edustava merellisten suojelualueiden järjestelmä parhaan käytettävissä olevan tieteellisen tiedon pohjalta;

M. ottaa huomioon, että EU ja Yhdysvallat ovat ilmaisseet olevansa täysin sitoutuneita edistämään menestyksekästä ja kunnianhimoista vuoden 2020 jälkeistä maailmanlaajuista biodiversiteettikehystä biodiversiteettisopimuksen puitteissa ja antavansa täyden tukensa uusien merellisten suojelualueiden nimeämiselle Eteläiselle jäämerelle sekä olevansa täysin sitoutuneita jatkamaan yhteistyötä kestävän sinisen talouden, kestävän kalastuksen sekä laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen (LIS-kalastus) estämisen edistämiseksi;

N. ottaa huomioon, että parlamentti on ilmaissut voimakkaan tukensa kunnianhimoisille toimille merten biologisen monimuotoisuuden suojelemiseksi ja ennallistamiseksi, erityisesti päätöslauselmassaan vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta – Luonto takaisin osaksi elämäämme ja päätöslauselmassaan biodiversiteettisopimuksen sopimuspuolten konferenssin 15. kokouksesta (COP15);

O. ottaa huomioon, että parlamentti on kehottanut komissiota edistämään merten biologista monimuotoisuutta kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla koskevaa kunnianhimoista kansainvälistä hallintomallia ja tunnustamaan kaikki meret ja valtameret koko maailman yhteiseksi hyväksi; toteaa lisäksi kehottaneensa EU:ta vaatimaan, kun kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten merialueiden biologista monimuotoisuutta koskeva konferenssi seuraavan kerran kokoontuu, että tehdään kunnianhimoinen maailmanlaajuinen valtamerisopimus merten biologisen monimuotoisuuden suojelemiseksi kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla kautta maailman;

P. ottaa huomioon, että Yhdistyneissä kansakunnissa käydään parhaillaan neuvotteluja täytäntöönpanosopimuksesta merten biologisen monimuotoisuuden suojelemiseksi kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla YK:n merioikeusyleissopimuksen nojalla, jossa määrätään merellisten suojelualueiden perustamisesta aavalle merelle;

1. korostaa, että Etelämantereella ja Eteläisellä jäämerellä on poikkeuksellisen arvokkaita ja tieteellisesti merkittäviä ekosysteemejä ja biologista monimuotoisuutta ja että Weddellinmeri on keskeisessä asemassa maailman merivirtausten ja ilmaston kannalta; korostaa, että on tärkeää varmistaa niiden nopea ja tehokas suojelu;

2. antaa täyden tukensa Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Australian, Norjan, Yhdistyneen kuningaskunnan, Uruguayn, Yhdysvaltojen ja Uuden-Seelannin pyrkimyksille perustaa Eteläisen jäämeren alueelle kaksi uutta merellistä suojelualuetta itäiselle Etelämantereelle ja Weddellinmerelle; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan CCAMLR:n vuoden 2021 vuosikokoukseen valmistautuessaan kahden- ja monenvälisiä toimiaan tuen saamiseksi näiden merellisten suojelualueiden perustamiselle lähikuukausina ja keskittymään erityisesti niihin CCAMLR:n jäseniin, jotka ovat ilmaisseet vastustavansa merellisiä suojelualueita koskevia ehdotuksia;

3. muistuttaa, että vuoteen 2030 ulottuvan biodiversiteettistrategian mukaan EU:n olisi käytettävä kaikkia diplomaattisia vaikutusmahdollisuuksiaan ja tiedotusvalmiuksiaan edistääkseen sopimukseen pääsemistä laajojen merellisten suojelualueiden nimeämisestä Eteläiselle jäämerelle;

4. muistuttaa, että unioni on antanut merten suojelusta sitoumuksen, jonka mukaan oikeudellisen suojelun piirissä on vähintään 30 prosenttia EU:n merialueista ja 10 prosenttia sen meristä kuuluu tiukan suojelun piiriin; muistuttaa, että EU:n olisi varmistettava, että vuoden 2020 jälkeiseen maailmanlaajuiseen kehykseen sisältyy kunnianhimoisia maailmanlaajuisia tavoitteita vuodelle 2030 EU:n sitoumusten mukaisesti; muistuttaa lisäksi kannastaan, että EU:n olisi toimittava globaalina edelläkävijänä ja ajettava maailmanlaajuista kehystä koskevissa neuvotteluissa kunnianhimoista, sen omaa tasoa vastaavaa tai tiukempaa tavoitetasoa, johon olisi sisällyttävä oikeudellisesti sitovat maailmanlaajuiset ennallistamis- ja suojelutavoitteet, jotka on asetettava vuodelle 2030 vähintään 30 prosenttiin; korostaa, että suojelualueita on suojeltava tehokkaasti;

5. muistuttaa CCAMLR:n sitoumuksesta luoda CAMLR-yleissopimuksen alueelle vuoteen 2012 mennessä edustava merellisten suojelualueiden järjestelmä, jolla suojellaan edustavia esimerkkejä meriekosysteemeistä, biologisesta monimuotoisuudesta ja elinympäristöistä;

6. korostaa, että Madridin pöytäkirjassa kielletään Etelämantereen mineraalivaroihin kohdistuva toiminta tieteellisiä tutkimustarkoituksia lukuun ottamatta; kehottaa säilyttämään tämän keskeisen määräyksen tulevissa sopimuksissa;

7. huomauttaa, että Eteläisen jäämeren maantieteellinen eristyneisyys mutkistaa ja vaikeuttaa valvontatoimia CAMLR-yleissopimuksen alueella;

8. korostaa, että yli 80 prosenttia merenpohjasta on edelleen tutkimatta ([9]) ja että tarvitaan lisää valtameritutkimusta erityisesti saastumisen ja ilmastonmuutoksen vaikutuksista ekosysteemeihin;

9. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan yhdessä globaalien kumppaneiden kanssa merellisten suojelualueiden verkostoa maailmanlaajuisesti tehostamalla hallinnointia sekä parantamalla aluesuunnittelua, arviointeja ja täytäntöönpanon valvontaa, jotta voidaan lisätä merellisten suojelualueiden ekologista yhtenäisyyttä ja kytkeytyneisyyttä;

10. korostaa, että LIS-kalastus on merkittävä uhka kestävälle kalastukselle ja meriekosysteemien sietokyvylle;

11. korostaa, että Etelämantereen matkailua on harjoitettava kestävällä tavalla; kehottaa siksi CCAMLR:ää varmistamaan, että matkailua todella harjoitetaan kestävällä tavalla ja että se ei vaikuta haitallisesti ekosysteemiin;

12. korostaa, että näiden kahden uuden merellisen suojelualueen perustaminen edistäisi merkittävästi EU:n biodiversiteettistrategian globaalia ulottuvuutta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita käyttämään näiden merellisten suojelualueiden perustamista pohjana maailmanlaajuisissa neuvotteluissa, joita käydään biodiversiteettisopimuksen puitteissa YK:n COP15-biodiversiteettikokouksessa Kunmingissa Kiinassa;

13. toteaa, että perustamalla yli 3 miljoonaa neliökilometriä kattavat merelliset suojelualueet itäiselle Etelämantereelle ja Weddellinmerelle luotaisiin yksi historian suurimmista merellisistä suojelualueista;

14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle ja CCAMLR:n jäsenvaltioille.

([9]) Yhdysvaltojen kansallinen valtameripalvelu (National Ocean Service), 2021: https://oceanservice.noaa.gov/facts/exploration.html.